

Kooste asiakasmaksuista

Aluevaltuusto 19.2.2024

Sanna Tölli, Miia Kekarainen, Arja Heikkinen

Asiakasmaksujen lainsäädännöllinen tausta

- Osaan palveluista asiakasmaksuja on määritetty laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992), jatkossa **asiakasmaksulaki**, ja asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992), jatkossa **asiakasmaksuasetus**.
  - yleisperiaate: palvelusta voidaan periä maksu, ellei laissa toisin säädetä
  - maksu voidaan joissakin palveluissa periä asiakkaan maksukyvyn mukaan
- Vammaisten ja kehitysvammaisten maksuista on saatu lausunto vammaisneuvoston työvaliokunnalta.
- Palvelukohtainen lainsäädäntö.
- Sosiaalihuollon asiakasmaksut ei kerrytä asiakasmaksua.

Ylläpidon käsite kehitysvammaisten asiakasmaksussa

- Ylläpidon ja osittaisen ylläpidon käsitettä ei ole tarkemmin avattu lainsäädännössä
- Tulkinta-apuna normaalisuusperiaate eli **vammasta johtuva avuntarve on lähtökohtaisesti maksutonta, mutta normaaleista elämänmenoista aiheutuvista kustannuksista voidaan periä maksu.**
- Elämismenoilla tarkoitetaan jokapäiväisiä menoja, joita henkilö tavanomaisissa päivittäisissä toimissaan tarvitsee kuten esimerkiksi ruokatarvikkeet, sähkö, vakuutukset, netti- ja puhelinkulut, lääkkeet, henkilökohtainen hygienia, terveydenhuollon menot, parturi- ja kampaamokulut, harrastukset, vaatemienot ja matkakustannukset.
- Ylläpito sisältää muun muassa puhdistusaineet, wc-tarvikkeet, yhteisen pyykkikoneen käyttö, yhteisen saunan käyttö, yhteinen lehtitilaus ja tv sekä yhteisiä harrastus- ja viriketarvikkeista aiheutuvia kuluja.
- Jos kehitysvammaisen henkilö itse vastaa ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista, ei erillistä maksua ylläpidosta voida yleensä periä

Pitkäaikainen laitoshoido Konstissa

- **Erillisen hakemuksen perusteella kotiutumisen ja kuntoutumisen näkökulma huomioiden**, erityisiä vähennyksiä Konstn laitoshoidon ajalle esitetään seuraavasti
- Samoilla periaatteilla kuin muut pitkäaikaiset laitoshoidon asiakkaat (varastokustannukset tai oman asunnon kustannukset, kotilomiin liittyvät matkakulut, ravintomenot, puhelinkulut, vaateraha)

Vammaisten ja kehitysvammaisten asiakkaiden asiakasmaksut aluevaltuustolle päätettäväksi (2/2):

---

1. Erityishuollon saamiseksi välttämättömät matkakulut korvataan seuraavasti:
  - a) Hyväksytään pääsääntöisesti halvimman matkustustavan mukaan, joka on yleensä julkinen kulkuneuvo.
  - b) Jos julkinen liikenne ei ole mahdollista puutteellisten liikenneolosuhteiden vuoksi, korvaus on Kelan kuntoutuksen matkakorvauksen 0,33 €/km mukainen.
2. Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksuun Konstissa hyväksytään erityisiä vähennyksiä.
3. Kehitysvammaisilta asiakkailta peritään asumispalveluissa ylläpitomaksu 1,00 €/ läsnäolopäivä ja ateriat laskutetaan toteutuneiden ateriointien perusteella Pohteen voimassaolevan hinnaston mukaan.

Vammaisten ja kehitysvammaisten asiakkaiden asiakasmaksut aluevaltuustolle päätettäväksi (2/2):

- Muut asiakasmaksut
  1. Alle 16-vuotiaiden tilapäinen palveluasuminen 20,46 €/vrk.
  2. Tilapäinen palveluasuminen ja asumisvalmennus 27,47 €/vrk, osavuorokautinen asuminen 13,74 €/vrk.
  3. Lyhytaikainen perhehoito perhehoitajan luona tai perhehoito asiakkaan omassa kodissa 31,09 €/vrk.
  4. Osavuorokautinen perhehoito perhehoitajan luona tai perhehoito asiakkaan omassa kodissa 15,55 €, päiväaikaan 2-10 tuntia, yöaikaan 12 tuntia.
  5. Harkinnanvaraisen omaishoidon tuen vapaan asiakasmaksu määräytyy sen lyhytaikaisen asumispalvelun asiakasmaksun mukaan, missä palvelu asiakkaalle järjestetään.
  6. Omaishoidon tuen lakisääteisenä vapaana toteutettava perhehoito asiakkaan kotona on asiakkaalle maksutonta.
- Asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaiset asiakasmaksut tarkistetaan sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittamalla indeksitarkistuksella. Muiden asiakasmaksujen tarkistuksessa käytetään elinkustannusindeksiä. Kotiutumisen ja kuntoutumisen perusteella tehtävissä vähennyksissä huomioidaan Kelan perustoimeentulotuen perusosan määrä.

Aluevaltuustolle päätettäväksi ryhmäkuntoutuksen asiakasmaksu (1/2)

Alueelliset palvelut (perustaso) ryhmäkuntoutuksen asiakasmaksu:

- Kokonaismaksu 38,40 €
- Käynnit 3-10 ryhmäkertaa
- Ammatilaisen arvion perusteella ryhmäkokonaisuuteen voi osallistua enintään kaksi kertaa vuodessa.
- -15 % etävastaanoton asiakasmaksu

Aluevaltuustolle päätettäväksi ryhmäkuntoutuksen asiakasmaksu (2/2)

Erikoissairaanhoidon (fysiatrian ja lääkinällisen kuntoutuksen osaamiskeskus) ryhmäkuntoutus:

- Aluevaltuuston 18.12.2023 § 197 päätöksen mukaisesti
  - Sarjahoidon maksu 12,80 €/käyntikerta
  - Etäryhmäkuntoutuksesta peritään sama asiakasmaksu kuin vastaavasta vastaanottoryhmäkuntoutuksesta
-
- Asiakasmaksut tarkistetaan sosiaali- ja terveysministeriön ilmoittamalla indeksitarkistuksella
  - Asiakasmaksut voimaan 1.4.2024 alkaen

Kotikuntoutus

- **Ennaltaehkäisevä kotikuntoutusjakso**
- **Arvioiva kotikuntoutusjakso**
  - Asiaksmaksu palvelun alkaessa lasketaan asiakkaalle asiakasmaksuyksikössä palvelun tuntien, tulojen ja perheeseen mukaan. Tehdään säännöllisen kotihoidon palvelupäätös kotikuntoutusjakson palvelutunneilla. Kun kotikuntoutusjakso päättyy, tehdään säännöllisen kotihoidon palvelupäätös asiakkaan palvelutarpeenarvion mukaisesti ja tehdään uusi maksupäätös tarvittaessa.
- **Tehostettu kotikuntoutusjakso**
  - Asiakkaalla on jo säännöllisen kotihoidon asiakkuus ja asiaksmaksu. Asiaksmaksu ei kasva enää 38h jälkeen.

Kotikuntoutuksen palveluiden sisältö

Ennaltaehkäisevä kotikuntoutusjakso

- Asiakkaalla eivät täyty säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteet, mutta asiakkaalla on tuen tarvetta kodin ulkopuolisiin toimintoihin eikä pelkkä ohjaus ja neuvonta ole riittävää.
- Jakso voi kestää 1 päivää - 8 viikkoa, käyntimäärät vaihtelevat. Yleensä alle 10 käyntikertaa.
- Seurantatapaaminen tai yhteydenotto tehdään asiakkaan tarpeen mukaan.
- Asiakkaan toimintakykyä edistetään neuvonnalla ja ohjauksella.
- Tavoitteena voi olla esimerkiksi itsenäinen kaupassa käynti, monipuolisen ravinnon valmistaminen tai sosiaalisen verkoston vahvistaminen.

Arvioiva kotikuntoutusjakso

- Jakso kestää asiakkaan palvelutarpeen mukaan 1–8 viikkoa
- Jakso toteutetaan moniammatillisella yhteistyöllä asiakkaan voimavaroja edistävillä menetelmillä.
- Jakson aikana asiakkaan toimintakykyä, tuen, avun ja palveluiden tarvetta arvioidaan moniammatillisesti hyödyntäen Rai-arvion kuntoutuksen osittaisarviointia ja muita mittareita.
- Moniammatillinen arviointi jakson alussa ja lopussa ja 1–3 seurantakäyntiä/seurantapuhelua asiakkaan tarpeen mukaan.
- Jakson tavoitteena on asiakkaan mahdollisimman itsenäisen ja turvallisen kotona asumisen tukeminen. Esimerkiksi itsenäinen ruuan valmistaminen/ lämmittäminen tai pukeutuminen/peseytyminen, lääkehoidon toteutumisen varmistaminen.

Tehostettu kotikuntoutusjakso

- Tehostettu kotikuntoutusjakso kestää 1–8 viikkoa.
- Jakso arvioidaan ja suunnitellaan moniammatillisena yhteistyönä.
- Jakso toteutetaan pääasiallisesti kuntouttavan hoitotyön keinoin.
- Moniammatillinen arviointi tehdään jakson alussa ja lopussa, tarvittaessa seurantakäyntejä.
- Arvioidaan ja edistetään asiakkaan toimintakykyä kuntoutumista edistävän hoitotyön keinoin moniammatillisella yhteistyöllä.
- Arvioidaan asiakkaan säännöllisen kotihoidon palvelujen tarvetta ja riittävyttä kotona asumisen tueksi, sekä mahdollisen ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.
- Tavoitteena edistää asiakkaan toimintakykyä ja mahdollistaa kotona asuminen.

Kotikuntoutuksen asiakasmaksu aluevaltuustolle päätettäväksi

Asiakasmaksut voimaan 1.3.2024 jälkeen kotikuntoutuksessa aloittavien asiakkaiden osalta:

- Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden kotikuntoutuksen asiakasmaksu sisältyy säännöllisen kotihoidon tulosidonnaiseen asiakasmaksuun.
- Ei säännöllisen kotihoidon asiakkaille 13,40 €/käyntikerta (vuonna 2024). Laskutetaan enintään kolme käyntikertaa vuorokaudessa.

Kotikuntoutuksen asiakasmaksu tarkistetaan vuosittain.

Aluevaltuustolle päätettäväksi synnyttäneiden perhehuoneen asiakasmaksu

---

- Asiakasmaksu perhehuoneesta puolisolle/tukihenkilölle 1.3.2024 alkaen
  - Majoittuminen perhehuoneessa maksuton
  - Puolison/tukihenkilön ateriat omakustanteisia, ateriahinta 19,03 euroa vuorokaudessa (vuonna 2024)
  - Ateriahinta tarkistetaan vuosittain
- Synnyttäjän hoitopäivämaksu lyhytaikaisen laitoshoidon mukaisesti 54,60 euroa vuonna 2024 (asiakasmaksuasetus 12 §, Pohteen aluevaltuuston päätös 19.12.2023 § 262, aluevaltuusto 18.12.2023)